

“องค์กรศุลกากรคุณธรรม: โปร่งใส ไร้ทุจริต”

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต (Zero Tolerance & Clean Thailand)” กำหนดเป้าหมายประเทศไทยในระยะ ๕ ปีข้างหน้า จะมุ่งสู่การเป็นประเทศที่มีมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรม เป็นสังคมใหม่ที่ประชาชนไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ โดยได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการเมือง หน่วยงานของรัฐ ตลอดจนประชาชน ในการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติและประชาชน เพื่อให้ประเทศไทยมีศักดิ์ศรี และเกียรติภูมิในด้านความโปร่งใสทัดเทียมนานาอารยประเทศ

นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นกระทรวงแห่งคุณธรรม โดยมีเป้าหมายให้กระทรวงการคลังเป็นกระทรวงที่ปลอดจากการทุจริต และได้ดำเนินโครงการ “กระทรวงการคลัง : คุณธรรม โปร่งใส ไร้ทุจริต” เพื่อให้บุคลากรในสังกัดมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ทั้งนี้ ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามปัญหาการทุจริต ระหว่างทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง กับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศ รวมทั้งประสานความร่วมมือในการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อป้องกันการทุจริต และร่วมเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์ สุจริต อันจะส่งผลต่อการลดปัญหาการทุจริตของประเทศให้น้อยลง และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กระทรวงการคลังได้มอบหมายให้กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานนำร่อง “ศุลกากรคุณธรรม” ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นต้นแบบของการสร้างหน่วยงานที่มีความโปร่งใสและไร้ทุจริตในการปฏิบัติงาน

นายกุลิศ สมบัติศิริ อธิบดีกรมศุลกากร มีเจตจำนงแน่วแน่และนโยบายที่ชัดเจนในการบริหารงานกรมศุลกากรด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรม โปร่งใส พร้อมรับผิดชอบ รวมถึงให้ความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้มีการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการ “องค์กรศุลกากรคุณธรรม: โปร่งใส ไร้ทุจริต” ซึ่งมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อให้กรมศุลกากรเป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล บุคลากรในองค์กรเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นอกจากนี้ ยังเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอก

/หรือผู้มีส่วน ...

หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของกรมศุลกากร อีกทั้งได้สร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนเพื่อเฝ้าระวังป้องกันมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบในทางราชการ ทั้งนี้ เพื่อให้กรมศุลกากรเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมศุลกากรยังคงมุ่งมั่นที่จะดำเนินการเพื่อนำกรมศุลกากรไปสู่ “องค์กรศุลกากรคุณธรรม: โปร่งใส ไร้ทุจริต” จึงได้กำหนดนโยบาย มาตรการ แผนงาน และโครงการ ที่จะสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการ สรุปได้ ดังนี้

(๑) การประกาศนโยบายเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน

กรมศุลกากรได้ออกประกาศกรมศุลกากร ลงวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ (ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อเป็นมาตรฐานและเป็นแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งเป็นค่านิยมร่วมสำหรับองค์กรที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรทุกคนพึงยึดถือปฏิบัติควบคู่กับกฎ และข้อบังคับอื่น ๆ รวม ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านความโปร่งใส ๒) ด้านความพร้อมรับผิด ๓) ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ๔) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร และ ๕) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

(๒) การกำหนดมาตรการทางบริหารเพื่อการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบของกรมศุลกากร

(๒.๑) กรมศุลกากรได้มีคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๗๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบของกรมศุลกากร เพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบในกรมศุลกากร

(๒.๒) มีการลงนามคำมั่นของผู้บังคับบัญชาทุกระดับต่ออธิบดีกรมศุลกากรว่า จะควบคุมกำกับดูแลและดำเนินมาตรการป้องกันอย่างเต็มความสามารถเพื่อมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ หากเพิกเฉยหรือไม่สามารถป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบภายในหน่วยงานได้ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาที่ลงนามคำมั่นนั้นเป็นผู้หย่อนประสิทธิภาพในการบริหารงาน และยินดีให้ใช้มาตรการทางบริหารกับผู้ลงนามได้ทุกประการ

(๒.๓) กรมศุลกากรได้มีคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๔๒๑/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ข้าราชการประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการขึ้นไป และประเภทอำนวยการ ที่มีชื่ออยู่ในสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่ราชการในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

(๓) การบริหารจัดการด้านการข่าวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

(๓.๑) แต่งตั้งคณะกรรมการข่าวกรองเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมศุลกากร (Customs Intelligence Committee: CIC) และจัดตั้งศูนย์ประมวลข้อมูลการข่าวทางศุลกากร (ศปข.) (Customs Intelligence Center: CIC) ของกรมศุลกากร เพื่อเป็นศูนย์กลางจัดทำฐานข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร

(๓.๒) สายด่วน กคจ. ๑๓๓๒ รับเรื่องร้องเรียน

(๓.๓) โครงการระฆังศุลกากร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่มาติดต่อราชการได้รับการอำนวยความสะดวก และเจ้าหน้าที่สามารถแก้ปัญหาข้อร้องเรียนเบื้องต้นในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

(๓.๔) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ Local Profile สำนักงานศุลกากรและด้านศุลกากร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการจัดทำและพัฒนาระบบ Profile และเพื่อให้สำนักจัดเก็บและด้านศุลกากรมีระบบ Local Profile ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงทางศุลกากร

(๔) การเสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่เจ้าหน้าที่กรมศุลกากร

(๔.๑) โครงการศุลกากรคุณธรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากรทุกคนในทุกระดับ เสริมสร้างทัศนคติให้ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส รักรักษาวินัยและความถูกต้อง ยกระดับการยอมรับของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคประชาสังคม และเพื่อปฏิรูปกรมศุลกากรให้เป็นหน่วยงานที่มีธรรมาภิบาล โดยการดำเนินการเป็นไปตามแนวทางการสร้างองค์กรคุณธรรมของ ศ. นพ. เกษม วัฒนชัย องคมนตรี

(๔.๒) โครงการคนดีศรีศุลกากร มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ โดยการยกย่องเชิดชูและมอบรางวัลให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจ และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี ยึดมั่นในกฎ ระเบียบ มีความพากเพียรในการทำงาน อุทิศตนและเวลาให้แก่ราชการ

(๔.๓) โครงการกรอบเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) ของข้าราชการกรมศุลกากร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการประกาศกรอบเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของข้าราชการที่ชัดเจน และมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการแต่งตั้ง โยกย้าย และเลื่อนระดับของข้าราชการที่โปร่งใส และเป็นธรรม รวมทั้งเพื่อให้กรมศุลกากรสามารถเตรียมและพัฒนากำลังคนผู้มีศักยภาพให้พร้อมทดแทนตำแหน่งเป้าหมายที่สำคัญได้ทันเวลา

(๔.๔) โครงการให้ความรู้และเผยแพร่การดำเนินการทางวินัยและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทุกคนรับทราบพฤติกรรมกรรมการกระทำอันเป็นความผิดทางวินัย และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ และเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ศุลกากรให้เป็นผู้มีวินัย หลีกเลี่ยงพฤติกรรมกรรมการกระทำผิดทางวินัยและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

(๔.๕) โครงการเรียนรู้ประมวลจริยธรรมด้วยตนเอง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตนถูกต้องตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและจรรยาข้าราชการกรมศุลกากรอย่างสม่ำเสมอ

(๔.๖) โครงการปลูกจิตสำนึกด้านจริยธรรมและธรรมาภิบาลเพื่อการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและปลูกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทุกคนปฏิบัติหน้าที่ราชการและปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาข้าราชการ มีเจตคติและค่านิยมที่พึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร ในการดำรงตนและประพฤติตนอย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติราชการของกรมศุลกากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นธรรม สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ

(๕) การเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของกรมศุลกากร

(๕.๑) โครงการพันธมิตรศุลกากร (Customs Alliances) มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนเพื่อเฝ้าระวังป้องกันมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ เสริมสร้างธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ และยับยั้งการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์กร

(๕.๒) โครงการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (ครอ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออกเข้ามา มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการนำเข้าส่งออก ประสานงานและแก้ไขปัญหาอันเกี่ยวกับการนำเข้าส่งออก ร่วมกัน รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนให้สามารถทำงานร่วมกันในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

(๖) การปรับเปลี่ยนเพื่อพัฒนาความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

กรมศุลกากรได้ดำเนินการ “โครงการปรับเปลี่ยนกระบวนการตรวจปล่อยสินค้าขาเข้าทางบก ทะเล และอากาศ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการให้ทันสมัยสอดคล้องกับ Revised Kyoto Convention สร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานของหน่วยงานตรวจปล่อยสินค้าขาเข้า ลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการตรวจสินค้า รวมถึงเพื่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า อันจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า ดึงดูดการลงทุนเข้ามาในประเทศ และทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ผู้ประกอบการของไทยยังจะได้ประโยชน์ในการลดต้นทุนทางธุรกรรม ทั้งทางด้านค่าใช้จ่ายและเวลาอีกด้วย

(๗) การกำกับ ดูแล และตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

กรมศุลกากรได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์มาควบคุม กำกับ ดูแล และตรวจสอบการปฏิบัติงานของกรมศุลกากร โดยมีนายวิชา มหาคุณ เป็นประธานคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมศุลกากร ตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙ และศาสตราจารย์ ดร. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการศึกษาและประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของกรมศุลกากร (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ตามคำสั่งกรมศุลกากร ที่ ๖๐๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(๘) Corporate Governance

กรมศุลกากรได้กำหนดมาตรการ “บรรษัทภิบาล (Corporate Governance)” ตามประกาศกรมศุลกากร ที่ ๑๔๔/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการทางศุลกากรสำหรับตัวแทนออกของที่กระทำการทุจริตหรือฉ้อฉลทางศุลกากร ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อยกระดับวิชาชีพตัวแทนออกของให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ตลอดจนสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

“องค์กรศุลกากรคุณธรรม: โปร่งใส ไร้ทุจริต” จะบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ มิใช่เพียงเพราะการมีนโยบาย มาตรการ แผนงาน และโครงการเท่านั้น แต่จะต้องเกิดจากความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงของทั้งเจ้าหน้าที่ศุลกากรและภาคเอกชนหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนที่ต้องร่วมแรงร่วมใจกันทำให้เกิดความโปร่งใส และเป็นธรรมในการปฏิบัติงาน รวมถึงร่วมกันสอดส่องดูแลและป้องกันมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในกรมศุลกากร

กลุ่มคุ้มครองและส่งเสริมจริยธรรม
สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล
กรมศุลกากร